



**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**ВИТЯГ З РЕКОМЕНДАЦІЙ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

02 серпня 2024 року

м. Хмельницький

№ 72/22-рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) за результатами розгляду заяви фізичної особи-підприємця (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*)) від 27.11.2023 року (вх. № 72-01/47-АМ від 05.12.2023) на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у межах міста Новодністровськ Чернівецької області на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південно-західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України здійснило розгляд заяви ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) щодо можливого порушення товариством з обмеженою відповідальністю «Аванті+» законодавства про захист економічної конкуренції в частині встановлення необґрунтованої ціни на послуги з поводження з побутовими відходами (з 20.02.2024 - послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів) (далі – Заява).
- (2) На адресу товариства з обмеженою відповідальністю «Аванті+» (далі – ТОВ «Аванті+», Товариство) було надіслано вимогу про надання інформації від 18.12.2023 № 72-02/2095.
- (3) Листом від 05.01.2024 №1 (вх. № 72-01/81 від 10.01.2024) ТОВ «Аванті+» надало Відділенню відповідь на дану вимогу.
- (4) В результаті аналізу наданої інформації Відділенням виявлено обставини, які свідчать про наявність у діях Товариства ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині

збирання та перевезення побутових відходів, що призвело до ущемлення інтересів споживача, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (5) Протягом березня 2019 – 20.02.2024 на території м. Новодністровськ на ринку послуг з поводження з побутовими відходами діяло ТОВ «Аванті+».
- (6) З 20.02.2024 ТОВ «Аванті+» діє на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (7) Юридична адреса Товариства: *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (8) Відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань основним видом діяльності ТОВ «Аванті +» за класифікацією видів економічної діяльності *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (9) Підприємство веде самостійний баланс, закінчений бухгалтерський облік та статистичну звітність, має розрахунковий та інші рахунки в установах банків, бланки та печатку зі своїм найменуванням, є юридичною особою і відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визнається суб'єктом господарювання.
- (10) ТОВ «Аванті+» здійснювало свою діяльність на ринку послуг з поводження з побутовими відходами відповідно до рішення виконавчого комітету Новодністровської міської ради «Про введення в дію рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на надання послуг з поводження з побутовими відходами по м. Новодністровськ» від 07.02.2019 № 27/3.
- (11) Наразі ТОВ «Аванті+» діє на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів відповідно до рішення виконавчого комітету Новодністровської міської ради «Про визначення переможця конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів з території міста Новодністровськ» від 20.02.2024 № 44/4.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (12) Відповідно до вимог Законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), здійснено визначення становища ТОВ «Аванті+» на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (13) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (14) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (15) Об'єктом аналізу є ТОВ «Аванті+» – суб'єкт господарювання, який надавав послуги з поводження з побутовими відходами у межах міста Новодністровськ до 20.02.2024, а з

20.02.2024 – надає послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

- (16) Конкретним товаром, який надається ТОВ «Аванті+» є послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у межах міста Новодністровськ.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (17) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні та на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (18) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (19) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар – будь-який предмет господарського обороту, в т. ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.
- (20) Товаром є послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

3.3. Перелік споживачів основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (21) ТОВ «Аванті+» надає послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів після визначення виконавцем послуг за результатами конкурсу в межах міста Новодністровськ Чернівецької області.
- (22) Споживачами послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є фізичні та юридичні особи, які отримують зазначені послуги у ТОВ «Аванті+» на основі укладених договорів.

3.4. Визначення товарних меж ринку

- (23) Пунктом 1.3 Методики визначено ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (24) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (25) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;

- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (26) Під час проведення дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група) і можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (27) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть бути товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (28) Послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є стандартизованими.
- (29) Відповідно до пункту 24 Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (далі – Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835) (яка діє з 15.08.2023) послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (30) Послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не має взаємозамінних товарів, оскільки характеризується унікальним комплексом взаємопов'язаних компонентів, які обумовлюють неможливість переходу споживачів за звичайних умов від цієї послуги до інших видів послуг.
- (31) Враховуючи наведене, товарними межами ринку є послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, які не є взаємозамінними з іншими видами послуг, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.

3.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (32) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи, є неможливим або недоцільним.
- (33) При встановленні територіальних меж ринку, які визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним, зокрема враховувалось місце розташування груп споживачів. Особливістю послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є отримання послуги безпосередньо за місцем знаходження споживача. Тобто, споживач може отримати послугу тільки від суб'єктів господарювання, які надають послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у конкретному населеному пункті.
- (34) Відповідно до пункту 7 частини 2 статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем комунальної послуги з управління побутовими відходами - адміністратор послуги з управління побутовими відходами, а у разі його відсутності - визначений у встановленому законодавством порядку суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів.

- (35) Згідно з пунктом 6 Постанови Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (яка діє з 15.08.2023) суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами». Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (36) Відповідно до пункту 4 Постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (яка діє з 30.08.2023) підготовка та проведення конкурсу забезпечується організатором конкурсу.
- (37) Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.05.2020 № 595-р «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Чернівецької області» Новодністровська міська рада Дністровського району Чернівецької області є повноважним представником Новодністровської міської територіальної громади, до якої входить населений пункт м. Новодністровськ.
- (38) Новодністровською міською радою рішенням від 07.02.2019 року затверджено протокол від 05.02.2019 року конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на надання послуг з поводження з побутовими відходами по м. Новодністровськ. У конкурсі взяли участь 3 суб'єкти господарювання - ТОВ «Чернівці-Моноліт», КП «Новодністровський житловик» та ТОВ «Аванті+». Відповідно до протоколу виконавцем послуг з поводження з побутовими відходами по м. Новодністровськ строком на 5 років визначено ТОВ «Аванті+». Також рішенням визначено, що Договір на поводження з побутовими відходами по м. Новодністровськ вступає в силу з 01.03.2019 року.
- (39) Новодністровською міською радою рішенням від 20.02.2024 року затверджено протокол конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів з території міста Новодністровськ. Відповідно до протоколу виконавцем послуг на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів з території міста Новодністровськ строком на 1 рік визначено ТОВ «Аванті+».
- Також рішенням визначено, що договір про надання послуг з управління побутовими відходами по м. Новодністровськ вступає в силу з 01.03.2024 року.
- Враховуючи зазначене, споживачі міста Новодністровськ в період 2019-2024 року не мали можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги, у зв'язку з тим, що послуги з поводження з побутовими відходами (з 20.04.2024 - послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів) надавав суб'єкт господарювання, якого було визначено на конкурсі, тобто споживачі могли скористатися послугами лише ТОВ «Аванті+».
- (40) Отже, територіальними (географічними) межами ринку визначено межі території міста Новодністровськ Чернівецької області.

3.6. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, - часові межі ринку.

- (41) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (42) Рішенням № 27/3 від 07.02.2019 року виконавчим комітетом Новодністровської міської ради було введено в дію протокол конкурсної комісії № 2 від 05.02.2019 року про визнання

ТОВ «Аванті+» переможцем конкурсу з поводження з побутовими відходами строком на 5 років, з яким укладено договір № 01-03/03/19 від 01.03.2019 року.

- (43) Рішенням № 44/4 від 20.02.2024 року виконавчим комітетом Новодністровської міської ради було введено в дію протокол конкурсної комісії про визнання ТОВ «Аванті+» переможцем конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів з території міста Новодністровськ» строком на 1 рік, з яким укладено договір від 01.03.2024 року.
- (44) Відповідно до пункту 4 частини другої статті 16 Закону України «Про управління відходами» (який діє з 09.07.2023) утворювачі відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств, зобов'язані у разі утворення побутових відходів укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів.
- (45) Відповідно до пункту 3 статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» договір про надання комунальних послуг укладається строком на один рік.
- (46) Між ТОВ «Аванті+» та ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) був укладений договір про надання послуг з поводження з побутовими відходами, який діяв у період з 23.09.2019 року по 23.09.2023 року.
- (47) З 20.02.2024 ТОВ «Аванті+» надає послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів та має намір укласти договір з ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (48) Відповідно до запропонованого ТОВ «Аванті+» публічного договору про надання послуг з управління побутовими відходами виконавець надає споживачеві послуги з управління змішаними, роздільно зібраними, великогабаритними та ремонтними (будівельними) відходами.
- (49) Таким чином, часовими межами ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів визначено період з березня 2019 року по липень 2024 року, протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.7. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (50) Відповідно до пункту 10.2 Методики, монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта (суб'єктів) господарювання визнається становище, коли частка одного суб'єкта господарювання на ринку перевищує 35 відсотків, якщо він не довів, що:
- має конкурента(ів) на ринку;
 - зазнає значної конкуренції внаслідок відсутності обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, відсутності бар'єрів для вступу на ринок інших суб'єктів господарювання, відсутності пільг чи інших обставин.
- (51) Слід зазначити, що після проведення органами місцевого самоврядування конкурсного відбору виконавців послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів та прийняття рішення про визначення переможцем певного суб'єкта господарювання, останній для споживачів цих послуг набуває структурних ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з поводження з побутовими відходами у визначених територіальних межах певного населеного пункту (міста, села).
- (52) Відділенням встановлено, що ТОВ «Аванті+» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у межах міста Новодністровськ Чернівецької області.

- (53) Відповідно до розрахунків, здійснених відповідно до Методики, частка ТОВ «Аванті+» на ринках послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у територіальних межах міста Новодністровськ Чернівецької області за підсумками діяльності з вересня 2019 року – по липень 2024 року становить 100 %.
- (54) ТОВ «Аванті+» не довело, що має конкурентів та зазнає значної конкуренції на ринку.

3.8. Визначення потенційних конкурентів

- (55) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (56) Потенційними конкурентами на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази належать сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів, власні полігони.
- (57) Також потенційними конкурентами є підприємства які мають відповідні документи дозвільного характеру (ліцензії, декларації тощо). Крім того, конкурентами можуть вважатися нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою надання послуг та мають бажання взяти участь у конкурсі на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
- (58) Крім того, за наявною у Відділенні інформацією, послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у Дністровському районі Чернівецької області, крім ТОВ «Аванті+», надають, зокрема, ТОВ «Чернівці-Моноліт», ТОВ «Укрвторресурси-Буковина», КП «Сокиряни-Благоустрій», КП «Новодністровський житловик», а отже, вони є потенційними конкурентами ТОВ «Аванті+» та можуть брати участь у конкурсі на території міста Новодністровськ.
- (59) За результатами дослідження ринків послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів можна констатувати наявність конкуренції на етапі проведення конкурсів органами місцевого самоврядування з визначення виконавців послуг з поводження з побутовими відходами.
- (60) При цьому нормативно-правовими актами у сфері управління побутовими відходами передбачено, що протягом визначеного органом місцевого самоврядування терміну діяльність на цьому ринку монополюсно здійснюватиме суб'єкт господарювання, який на конкурсних засадах здобув переваги в боротьбі внаслідок запропонованих кращих умов надання послуг та меншої ціни порівняно з конкурентами.
- (61) Отже, у межах міста Новодністровськ Чернівецької області з березня 2019 року – по липень 2024 року були відсутні суб'єкти господарювання, які б могли бути потенційними конкурентами ТОВ «Аванті+» на ринку, оскільки в цей період монополюсне (домінуюче) становище займало ТОВ «Аванті+», яке було обрано на конкурсі.

3.9. Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- (62) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний, ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження;

нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (63) Відповідно бар'єрами вступу на ринок послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є, зокрема:
- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на певній території населеного пункту, який проводиться один раз на 5 років;
 - економічні обмеження, значні фінансові витрати на отримання персоналу відповідної кваліфікації, придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення твердих побутових відходів або необхідність укладання договору оренди такого транспортного засобу;
- (64) Перелічені обставини перешкоджають іншим суб'єктам господарювання почати конкурувати на зазначеному ринку.

3.10. Установлення монопольного (домінуючого) становища.

- (65) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (66) Таким чином, згідно з дослідженням ринку, проведеним відповідно до Методики, ТОВ «Аванті+» протягом з березня 2019 по липень 2024 року містило ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з поводження з побутовими відходами (з 20.04.2024 - послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів) в територіальних межах м. Новодністровськ, як таке що немає жодного конкурента, тобто, з часткою 100%.

4. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН

- (67) Відносини, що виникають у сфері управління побутовими відходами, регулюються, зокрема:
1. Законом України «Про управління відходами», який діє з 09.07.2023;
 2. Законом України «Про житлово-комунальні послуги»;
 3. Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835;
 4. Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів» від 25.08.2023 № 918, яка діє з 30.08.2023 (далі – Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918).
 5. Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів» від 26.09.2023 № 1031, яка діє з 03.10.2023 (далі – Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2023 № 1031);
 6. Правилами визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів які затверджені Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 30.07.2010 № 259 (із змінами) (який діє з 30.07.2010).
- (68) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;

- (69) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про управління відходами», який діє з 09.07.2023:
- послуга з управління побутовими відходами – операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами;
 - побутові відходи – змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств.
- (70) Відповідно до пункту 3 частини 2 статті 26 Закону України «Про управління відходами» (який діє з 09.07.2023) до повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління відходами належить визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (71) Згідно з пунктом 6 Постанови Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (яка діє з 15.08.2023) суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами». Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (72) Відповідно до пункту 4 Постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (яка діє з 30.08.2023) підготовка та проведення конкурсу забезпечується організатором конкурсу.
- (73) Основними засадами організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».
- (74) Відповідно до пункту 24 Постанови КМУ № 835 від 08.08.2023 (яка діє з 15.08.2023) послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (75) Згідно з частиною 1 статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживачі зобов'язані укласти договір про управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку.
- (76) Згідно з пунктом 1 частини 2 статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом.
- (77) Відповідно до пункту 5 частини 2 статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний оплачувати надані житлово-комунальні послуги за цінами/тарифами, встановленими відповідно до законодавства, у строки, встановлені відповідними договорами.

- (78) Згідно з пунктом 1 статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (79) Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 30.07.2010 № 259 (із змінами) (який діє з 30.07.2010) було затверджено Правила визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів.
- (80) Згідно пункту 1.2 розділу 1 Правил визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів»(із змінами) (які діють з 30.07.2010) визначено що норма – це кількісний показник споживання послуг з вивезення побутових відходів, які утворюються на одну розрахункову одиницю (одного мешканця для житлової забудови, одне місце в готелі, гуртожитку та ін., 1 кв.м торгівельної та складської площі, вокзалів, автостоянок, пляжів та ін.; одне відвідування для поліклінік тощо) за одиницю часу.
- (81) Відповідно до наказу від 30.07.2010 № 259 «Про затвердження Правил визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів»(із змінами) передбачено, що розрахунковою одиницею та джерелом утворення побутових відходів для продовольчих магазинів складають квадратні метри торгівельної площі.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (82) Відділенням проведено дослідження діяльності ТОВ «Аванті+» на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у межах міста Новодністровськ Чернівецької області на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції.
- (83) Між ТОВ «Аванті+» та ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) був укладений договір № 132 від 23.09.2019 року про надання послуг з поводження з побутовими відходами.
- (84) Пунктом 24 розділу «Строк дії, умови продовження та припинення дії цього договору» договору № 132 передбачено що терміном дії є 1 рік.
- (85) В пункті 25 розділу «Строк дії, умови продовження та припинення дії цього договору» договору № 132 зазначено що договір вважається таким, що продовжений, якщо за місяць до закінчення строку його дії одна із сторін не заявила про відмову від договору або про його перегляд.
- (86) Згідно з листом ТОВ «Аванті+» (лист від 05.01.2024 №1) (вх. №72-01/81 від 10.01.2024) повідомило, що продовжувало надавати послуги з поводження з побутовими відходами ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) до 23.09.2023 року згідно Договору № 132 від 23.09.2019 року без змін.
- (87) ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) ідентифікаційний код особи (*Інформація, доступ до якої обмежено*), зареєстрована за адресою: (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (88) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань основним видом діяльності ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) є (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (89) ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) здійснює підприємницьку діяльність в магазині-кафе за адресою: (*Інформація, доступ до якої обмежено*) відповідно до паспорту

прив'язки груп тимчасових споруд №1/18 від 26.03.2018 року виданим Новодністрівською міською радою, термін дії до 29.07.2030 року.

Згідно паспорту прив'язки груп тимчасових споруд загальна площа магазину-кафе становить 60 метрів квадратних. Будь яких змін до паспорту прив'язки груп тимчасових споруд № 1/18 від 26.03.2018 року не вносилося.

- (90) Пунктом 12 розділу «Ціна та порядок оплати послуг» договору № 132 передбачено, що розрахунковий обсяг побутових відходів, по яких надаються послуги становить – 0,1 куб. метрів в місяць. Вартість послуги, що сплачується щомісячно споживачем становить – 15,44 грн на місяць.
- (91) Відповідно до Правил визначення норм надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 30.07.2010 № 259, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 29 вересня 2010 року за № 871/18166 (із змінами) передбачено, що розрахунковою одиницею та джерелом утворення побутових відходів для продовольчих магазинів складають квадратні метри торгівельної площі.
- (92) Згідно з листом ТОВ «Аванті+» (лист від 05.01.2024 №1) (вх. №72-01/81 від 10.01.2024) повідомило, що «у зв'язку з відсутністю на дату укладання Договору у ТОВ «Аванті+» інформації про торгову площу, з нею узгоджено розрахунковий обсяг побутових відходів об'ємом 0,1 метр кубічний в місяць. Таким чином, ціна послуг склала 15,44 грн з ПДВ у місяць (0,1 метр кубічний x 154,48 грн = 15,44 грн)».
- (93) Згідно з пунктом 1 додаткової угоди № 1/183/2021 від 27.07.2021 року пункт 12 договору № 132 від 23.09.2019 року пропонувалось викласти в такій редакції: *«Згідно з рішенням виконавчого комітету Новодністрівської міської ради від 12.05.2021 року № 70/5 «Про встановлення ТОВ «Аванті+» тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами по м. Новодністрівськ», тариф на послугу з поводження з побутовими відходами (вивезення, перероблення, захоронення відходів) становить – 278,57 грн. за один кубічний метр.
Розрахунковий обсяг твердих побутових відходів становить – 0,77 кубічних метрів в місяць (розрахунок: 20 метрів квадратних x 0,46/12 міс. = 0,77 метрів кубічних). Вартість послуги, що сплачується щомісячно споживачем становить – 214,50 грн. з ПДВ. (розрахунок: 0,77 метрів кубічних x 278,57 грн. = 214,50 грн.). Ціна договору є динамічною і може змінюватись за згодою сторін, у встановленому чинним законодавством України порядку».*
- (94) Відповідно до листа ТОВ «Аванті+» (лист від 05.01.2024 №1) (вх. № 72-01/81 від 10.01.2024) повідомило, що ФОП (Інформація, доступ до якої обмежено) було запропоновано укласти Договір № 83 від 25.09.2023р. для розрахунку обсягу, ТОВ «Аванті+» взято площу з паспорту прив'язки групи тимчасових споруд магазину-кафе за адресою: (Інформація, доступ до якої обмежено) (реєстраційний номер №1/18). у якій зазначено розмір загальної площі 60 метрів квадратних.
- (95) Пунктом 12 договору № 83 від 25.09.2023 року було викладено в такій редакції: *«Згідно з рішенням Виконавчого комітету Новодністрівської міської ради від 09.11.2022 року № 161/24, тариф на послугу (вивезення, перероблення, захоронення твердих побутових відходів) для споживачів становить – 352,07 грн. за один кубічний метр. Розрахунковий обсяг твердих побутових відходів становить – 2,30 кубічних метрів в місяць. (розрахунок: 60 метрів квадратних x 0,46/12 міс. = 2,30 метрів кубічних). Вартість послуги, що сплачується щомісячно споживачем становить – 809,76 грн. з ПДВ. (розрахунок: 2,30 метрів кубічних x 352,07 грн. = 809,76 грн.). Ціна договору є динамічною і може змінюватись за згодою сторін, у встановленому чинним законодавством України порядку».*

- (96) ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) 02.10.2023 року подано заяву-претензію до ТОВ «Аванті+» на проект договору № 83 від 25.09.2023 року. В даній заяві-претензії (*Інформація, доступ до якої обмежено*) відмовилась від підписання договору та повідомила про необґрунтованість розрахунків за послугу з поводження з побутовими відходами.
- (97) Листом ТОВ «Аванті+» (лист від 05.01.2024 №1) (вх. №72-01/81 від 10.01.2024) повідомило що станом на момент надання відповіді між ТОВ «Аванті+» та ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) відсутній договір про надання послуг.
- (98) Наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 19 січня 2009 р. № 4 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі» (із змінами) є затверджено ДБН В.2.2-23:2009 яким визначено наступне:
– загальна площа магазину (крамниці) – це сума площ торговельних, складських, підсобних, технічних, комунікаційних та інших приміщень, виміряних у межах внутрішньої поверхні зовнішніх стін, а також площ розвантажувальних платформ, антресолей і переходів;
– торговельна площа магазину (крамниці) – сума площ торговельних залів, приміщень приймання та видавання замовлень, зали кафетерію, площ для торговельних послуг покупцям (додаткового обслуговування покупців, крім приміщень для приймання скляної тари) і проходів, у тому числі основних евакуаційних проходів.
- (99) Незважаючи на це ТОВ «Аванті+» розрахувало обсяг утворення вивезення твердих побутових відходів виходячи з загальної площі магазину згідно паспорту прив'язки групи тимчасових споруд, яка становить 60 метрів квадратних, а не з фактичної торговельної площі магазину.
- (100) Новодністровська міська рада листом від 30.05.2024 року (вх. від 31.05.2024 № 72-01/1314) повідомила, що розмір торговельної площі магазину-кафе, в якому здійснює діяльність ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*), складає 55,60 метрів квадратних.
- (101) Отже, для розрахунку ТОВ «Аванті+» взяло загальну площу магазину згідно паспорту прив'язки групи тимчасових споруд, яка становить 60 метрів квадратних, замість фактичної торговельної площі, що складає 55,60 метрів квадратних.
- (102) За розрахунками ТОВ «Аванті+» вартість послуг, що має сплачувати ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*), складає 809,76 грн. з ПДВ. (розрахунок: 2,30 метрів кубічних x 352,07 грн. = 809,76 грн)».
- (103) За розрахунками Відділення, з урахуванням фактичної площі магазину-кафе, вартість послуги, що сплачується щомісячно споживачем становить – 749,90 грн. з ПДВ. (розрахунок: 2,13 метрів кубічних x 352,07 грн. = 749,90 грн).
- (104) Таким чином, розрахована ТОВ «Аванті+» вартість послуг на 59,86 грн більша, ніж має бути.
- (105) Отже, дії ТОВ «Аванті+» відносно ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) полягають у завищенні норм накопичення твердих побутових відходів. ТОВ «Аванті+» для розрахунку обсягу було взято загальну площу магазину 60 метрів квадратних згідно паспорту прив'язки, яка включає в себе суму площ торговельних, складських, підсобних, технічних, комунікаційних та інших приміщень, але відповідно до законодавства для розрахунку обсягу утворення твердих побутових відходів необхідно враховувати фактичну торговельну площу магазину.
- (106) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монополюним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження

- конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (107) Згідно абзацом 3 частини 2 розділу 3 Типових правил благоустрою території населеного пункту, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 № 310 (із змінами), визначено що підприємства, установи й організації на власних та закріплених територіях повинні здійснювати увесь комплекс робіт, спрямованих на забезпечення та постійне підтримання чистоти і порядку, а саме: забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або об'єкти поводження з відходами. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із підприємствами.
- (108) При виявленні фактів порушення правил благоустрою уповноважені на те особи мають право складати протоколи, в яких фіксуватимуться дані порушення і на підставі яких буде відкриватись адміністративне провадження.
- (109) Згідно зі статтю 152 Кодексу України про адміністративні правопорушення, порушення правил у сфері благоустрою населених пунктів тягне за собою накладення штрафу:
- на громадян – від 20 до 80 неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
 - на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності – від 50 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.
- (110) Тобто, відсутність договору на послуги з управління побутовими відходами у фізичної особи, юридичної особи, підприємця є порушенням Законів «Про управління відходами», «Про житлово-комунальні послуги», «Про благоустрій населених пунктів» і тягне за собою адміністративну відповідальність.
- (111) Отже, нормативно-правовими актами у сфері управління з побутовими відходами передбачено, що споживачі зобов'язані укласти договір про надання послуг з управління з побутовими відходами з виконавцем послуги, але ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) не має такої можливості через дії ТОВ «Аванті+» якими сформовано обсяг утворення твердих побутових відходів на послуги управління з побутовими відходами, застосування якого б у договорі з ФОП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) призвело до ущемлення інтересів споживача шляхом завищення норм накопичення твердих побутових відходів, які за собою збільшили б витрати споживача за надані послуги.
- (112) Дії ТОВ «Аванті+» щодо формування завищеного розміру обсягів утворення твердих побутових відходів на послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів стали можливими через відсутність конкуренції на ринку послуг управління з побутовими відходами у територіальних межах міста Новодністровськ, Чернівецької області.
- (113) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг управління з побутовими відходами у межах міста Новодністровськ Чернівецької області, коли споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з надавачами цих послуг, такі дії ТОВ «Аванті+» щодо формування завищеного розміру обсягів утворення твердих побутових відходів, які призвели до ущемлення економічних інтересів споживача, були б неможливими.
- (114) Таким чином, дії ТОВ «Аванті+», які полягають у включенні завищеного розміру обсягу утворення твердих побутових відходів до розрахунку за послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку

послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає наступні обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДЦІЇ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «Аванті+» (місцезнаходження юридичної особи: *(Інформація, доступ до якої обмежено)*), ідентифікаційний код юридичної особи – *(Інформація, доступ до якої обмежено)*) припинити дії, які полягають у включенні завищеного розміру обсягу утворення твердих побутових відходів до розрахунку за послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у **30-денний строк з дня їх одержання**.

**Голова адміністративної колегії
Голова Відділення**

Олег ФЕДОРЧУК